

Elastische Kousen

Vakbeurs Totale Voetverzorging

13 en 14 april 2024

Katinka Rutjens

- Verpleegkundige
- Oedeemtherapeut
- Compressietherapeut
- Docent
- Productontwikkelaar
- 'Compressofiel'

- Disclaimer:

Vragen:

Onderwerpen:

- Flebologie in vogelvlucht
- Wat zijn Therapeutisch Elastische Kousen?
- Bij welke indicatie hoort welke kous?
- Aan- en uittrekken elastische kousen
- Nagels en Tek
- Do's en don'ts in de stoel

Flebologie in vogelvlucht

Bron: Katinka

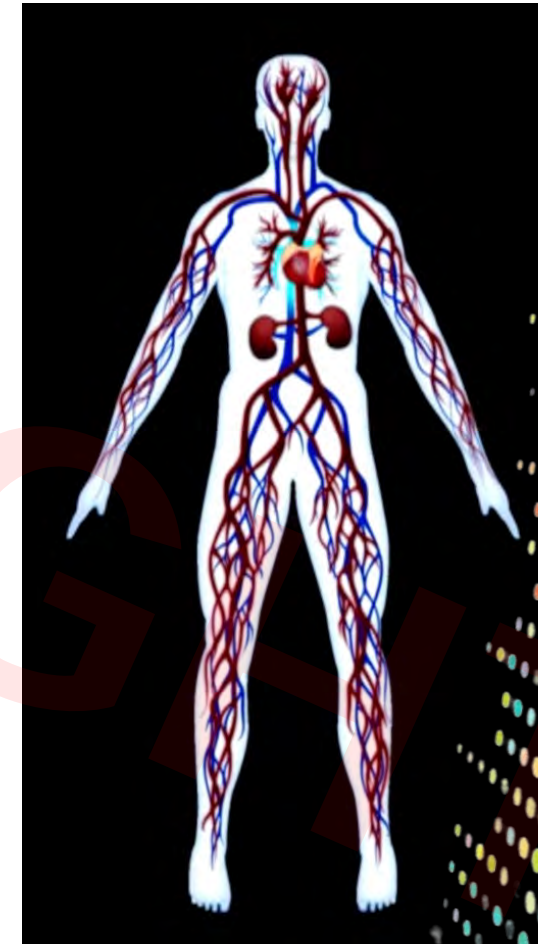
Hoge druk en lage druksysteem

Slagaderen (arterien / hoge druk)

Aderen (venen / lage druk)

Bron: Katinka

Duw en zuigpomp

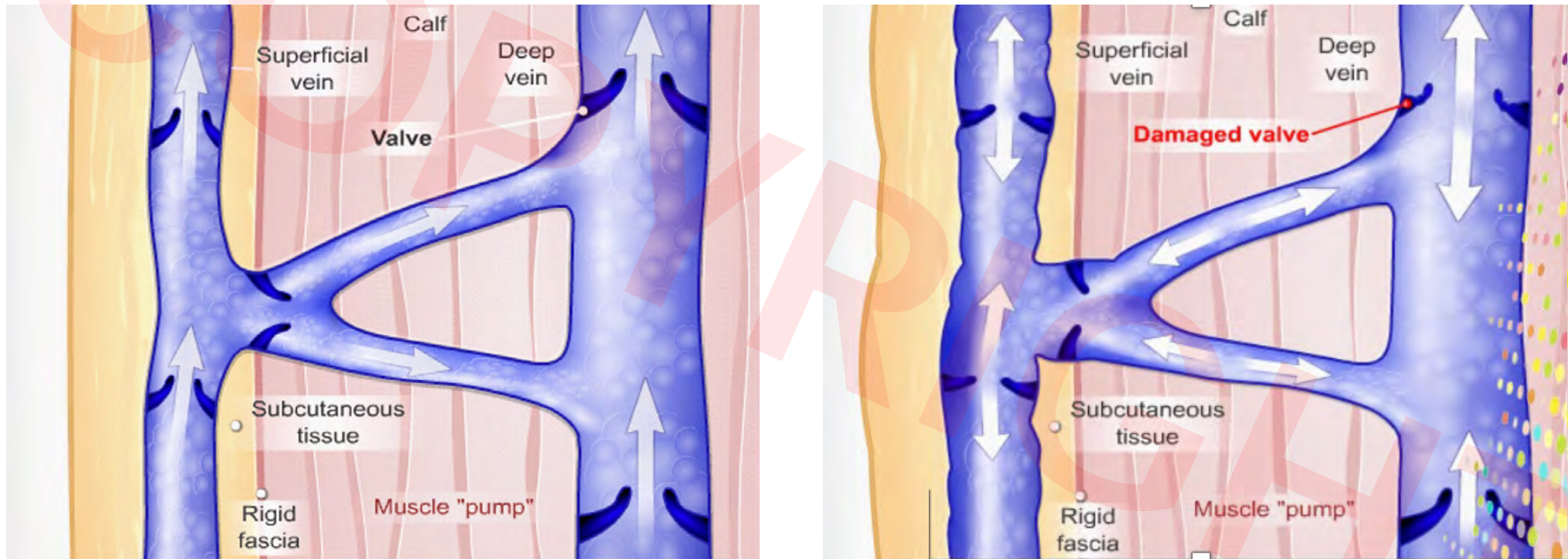
- Slagaderen DUWPOMP
- Dikkere vaatwants

- Aderen ZUIGPOMP
- Dunnere vaatwants
- Voorzien van kleppen i.v.m. zwaartekracht

Veneuze afvoer

Bron: Katinka

Klachten bij verstoring in de veneuze afvoer

Maar ook:

- Onrustige benen
- Nachtelijke krampen
- Oedeem naarmate de dag vordert
- Slechte zuurstofhuishouding
- Vatbaar voor infecties en schimmels

Verstoring in de lymfe afvoer

Maar ook:

- Lymfoedeem is pijnloos
- Slechte zuurstof- en voedingsstoffen huishouding
- Droge huid
- Verhardingen in de huid
- Huid is normaal van kleur

Flebologie in vogelvlucht

Bron: Google

Flebologie in vogelvlucht

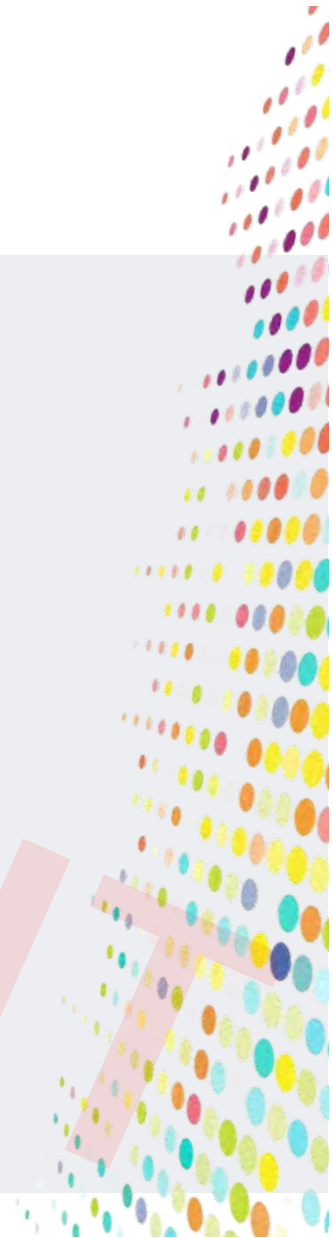

Bron: Katinka

Flebologie in vogelvlucht

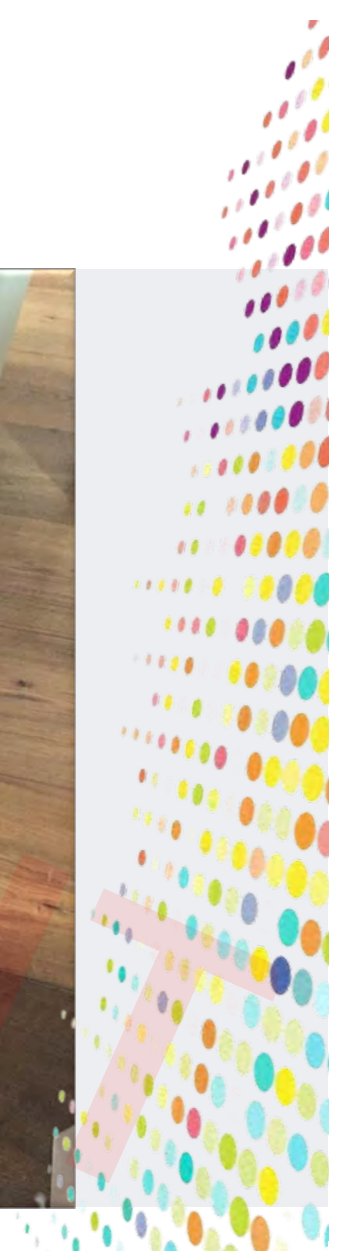
Bron: Google

Flebologie in vogelvlucht

Bron: Katinka

Flebologie in vogelvlucht

Bron: Katinka

Lymfoedeem

Bron: Katinka

Steunkousen?

Bron: Google

Bron: Katinka

Steunkousen.... nee

- Steunkousen zijn eng
- **Steunkousen worden niet vergoed door de zv!**
- Therapeutisch Elastische Kousen (TEK)
- Elastische kousen
- Medische kousen
- Het is een medisch therapeuticum

Bron plaatje: google

Therapeutisch Elastische Kousen

- Een medisch therapeuticum
- Voldoen aan allerlei normen en Europese regulaties
- **En worden wel vergoed door de zv!**
- Geef het de eer die ze verdienen

Bron: Katinka

Gebreid

- Rondgebreide kousen
Elastische kousen zonder naad
- Vlakgebreide kousen
Elastische kousen met naad

TEK:

WAT:

- Medisch hulpmiddel / Medisch therapeuticum
- Geeft compressie van buitenaf
- Bij stoornissen afvoer bloed- en lymfe
- Verschillende drukklassen

HOE:

- Aanmeten door geschoolde mensen
- Keuze geënt op de trias: indicatie/co-morbiditeit en sociale participatie
- Begeleiding en nazorg

WAAROM:

- Consolideren oedeemtherapie bij alle vormen van **chronisch oedeem**
- Veneus- Lymf- Lipoedeem en mengvormen)

WANNEER:

- Als sluitstuk van een behandeling
- Als oedeem verdreven is
- Als blijkt dat patiënt om kan gaan met de oplossing

Rond- en Vlakgebreide kousen

Bron: Medi

Rondgebreide kousen

- Voor 'eenvoudige' aandoeningen
- Heeft geen naad aan de achterzijde
- In principe nooit voor ernstige afvoerproblemen

Bron: Katinka

Bron: Katinka

Rondgebreid (zonder naad)

- Gebreid op een rond naaldenbed (cilinder)
- Steken in het breiwerk variëren
- Vorm wordt bepaald door aan de elastische garens te trekken tijdens het breien
- Spanning is op de enkel het hoogste
- Hoge lengte elasticiteit

Vlakgebreide kousen

- Voor 'meer complexe' aandoeningen
- Heeft wel een naad aan de achterzijde
- Bij ernstige oedeem neiging
- Voor makkelijker aan- en uittrekken

Bron: Katinka

Vlakgebreid (met naad)

- Gebreid op een vlak naaldenbed
- Kousvorm mogelijk door meerderen en minderen van de steken
- Grote van de steken zijn over de hele lijnie gelijk
- De spanningsdraad wordt spanningsloos meegenomen waardoor overall evenveel spanning in de kous aanwezig is
- Lagere lengte elasticiteit

Opties / afwerking

- Met of zonder teenstuk (in RB en VB)
- Schuine of rechte afwerking voorvoet (VB)
- Schuin op voorvoet met teenstuk (VB)

Bron: Varodem

Met teenstuk:

- Bij voetstandsafwijkingen
- Als patiënt geen openteen wenst
- Advies: altijd open teen

Schuine voorvoet afwerking:

- Bij erg schuine teeninplant
- Wanneer ook oedeem op de voorvoet richting tenen aanwezig is
- Bij oedeem in de tenen gebruiken we 'losse teenkappen'

Compressie om de tenen

- Bij oedeem in de tenen gebruiken we 'losse teenkappen'

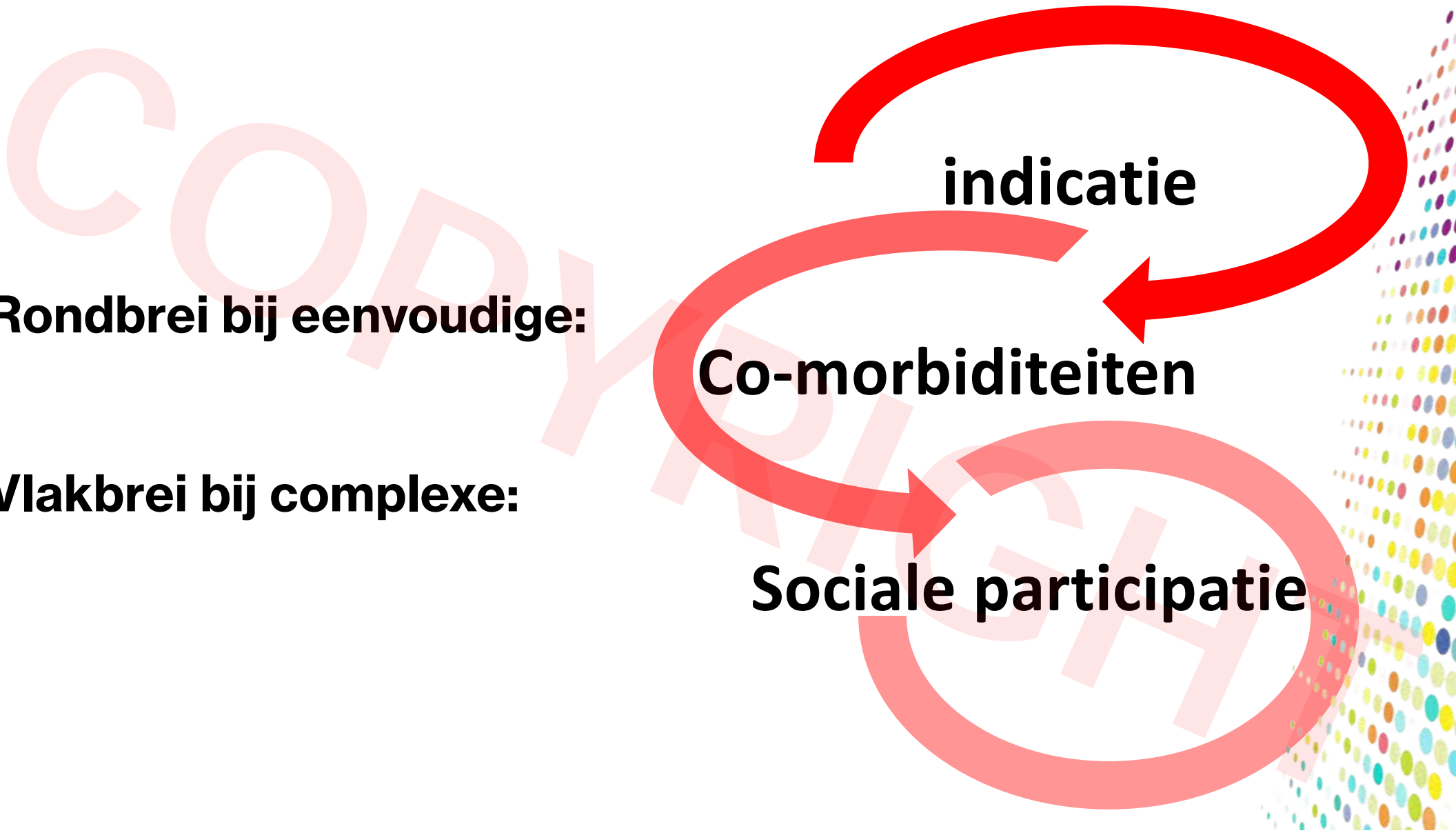
Rondbrei bij eenvoudige:

Vlakbrei bij complexe:

Co-morbiditeiten

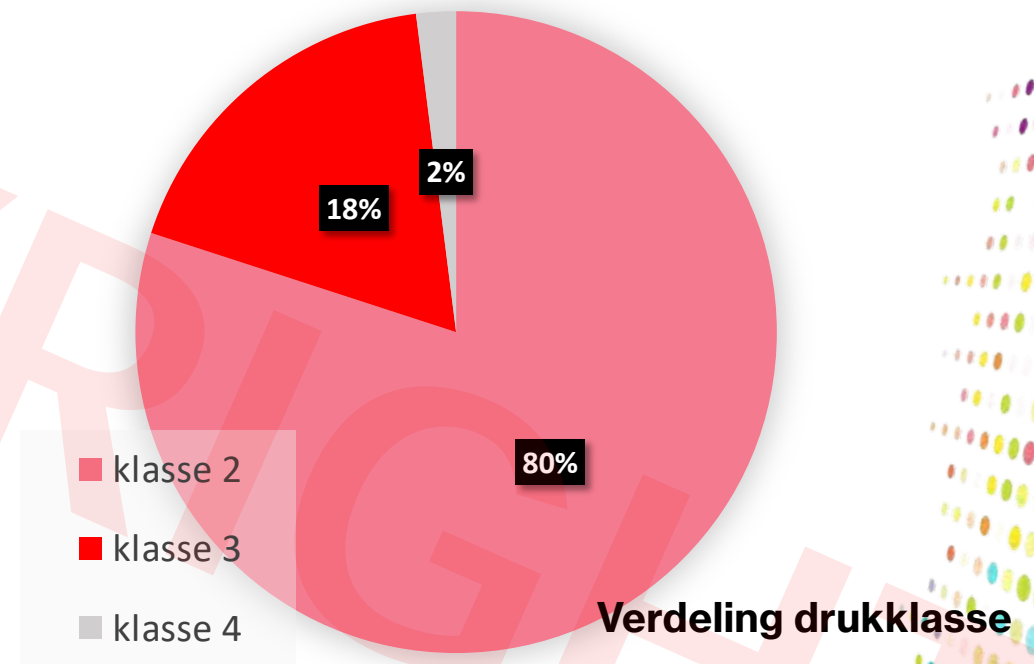
Sociale participatie

indicatie

Druk-klassen onderverdeling (ccl) in TEK:

- Klasse 1: 18 – 21 mmHg
- Klasse 2: 23 – 32 mmHg
- Klasse 3: 34 – 46 mmHg
- Klasse 4: > 49 mmHg

Druk-klassen (ccl) in steunkousen:

- Klasse a: 10-12 mmHg
- Klasse b: 12-15 mmHg
- Klasse c: 15-18mmHg
- 140 denier: 12-17 mmHg
- 280 denier: 18-21 mmHg

Samenstelling van TEK

Kunstrubber
(Lycra)

Natuurrubber
(Latex)

Verskil kunstrubber en natuurrubber breigarens

Kunstrubber:

Kunstvezel dat moeilijker terugkomt in originele staat

Natuurrubber:

Natuurvezel dat makkelijker terugkomt in originele staat → na contact met water

Vershil kunstrubber en natuurrubber breigarens

Kunstrubber:

Transparant
Kleur

Natuurrubber:

Meer rigide
Beige en zwart

Vershil kunstrubber en natuurrubber breigarens

Kunstrubber:

Dunne(re) kousen
Vetbestendig

Natuurrubber:

Dikke(re) kousen
Niet vetbestendig

Wanneer welke kous?

Lichte klasse 2 rondgebreide kous

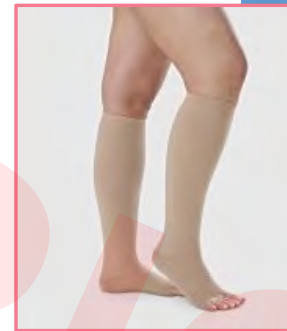
- Geschikt voor eenvoudige indicaties (milde klachten, kleine spataderen, nachtkrampen, rusteloze benen of als preventie)
- Voor mobiele mensen met voldoende kracht in handen en lichaam
- Therapietrouw bevorderend ivm 'mooi product'
- Gemakkelijke schade door nagels en aantrek hulpmiddelen

Bron: Katinka

Gemiddelde klasse 2 rondgebreide kous

- Geschikt voor eenvoudige tot gemiddelde flebologische indicaties (grotere varices met oedeem, nachtkrampen, rusteloze benen, pigmentaties)
- Voor mobiele mensen met voldoende kracht of als thuiszorg nodig is bij aan- en uittrekken
- Dikker breiwerk, camoufleert beter
- Beter bestand tegen aantrek hulpmiddelen

Bron: Katinka

Gemid. klasse 2 RB 'mannenkousen'

- Geschikt voor eenvoudige tot gemiddelde flebologische indicaties
- Met 'ribbel' structuur, of 'werkje' ziet er niet uit als een elastische kous
- Stoere kous
- Perfect voor (modieuze) mannen
- Maar ook voor de kwetsbare huid

Gemiddelde klasse 2 rondgebreide kous Met verminderde lengterek

- Voor eenvoudige tot gemiddelde flebologische indicaties
- Voor minder mobiele mensen met beperkte kracht
- Wanneer meer stevigheid in RB nodig is
- Perfect aan te trekken voor ouderen door beperkte lengte-elasticiteit
- Perfect voor zorgbehoevende mensen

Bron: Katinka

Gemiddelde klasse2 vlakgebreide TEK

- Geschikt voor alle flebologische indicaties
- Ideaal bij dependancy oedeem
- Voor immobiele of minder mobiele mensen
- Gemakkelijker aan te trekken door beperkte lengte-elasticiteit
- Perfect voor zorgbehoevende mensen

Bron: Katinka

hoge klasse 2 vlakgebrede TEK

- Geschikt voor ernstige flebologische indicaties (veel oedeem, atrophie blanche, genezen ulcus cruris, lipo-dermatosclerose)

Bron: Katinka

hoge klasse 2 vlakgebreide TEK

- Geschikt voor ernstige flebologische indicaties (veel oedeem, atrophie blanche, genezen ulcus cruris, lipo-dermatosclerose)

Bron: Katinka

Vlakgebreide klasse 3 kous

- Geschikt voor ernstige flebologische indicaties (na DVT, PTS, genezen ulcus cruris)
- Bij grote omvangen
- Bij zeer hoge BMI

Verkeerde kousen in de verkeerde situatie

Bron: Katinka

oeps

Bron: Katinka

Do's en dont's in de pedicurestoel

Terugslaan van de kous

- Dit geeft dubbele druk op de voet en wreef
- Normale druk van de klasse 2 kous op voet is 30 mmHg
- Dubbele druk is dan 60 mmHg
- Spataderen zijn kwetsbaar en kunnen verergeren
- Arteriën kunnen slechter zuurstof aanvoeren
- Huid kan kapotgaan / wondjes genezen slecht
- Spieren kunnen gaan aanspannen waardoor ongecontroleerde bewegingen ontstaan
- Kous kan te ver worden opgerekt waardoor drukverlies optreed

Crèmes en oliën

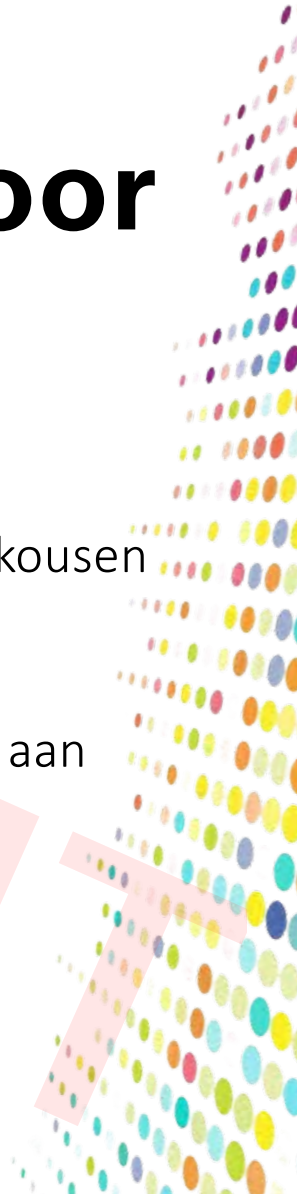
- Elastische draden gaan alleen kapot bij kousen met natuurrubber
- Het vet in de crème en olie gaat tussen de garens in de kous zitten
- Daardoor verliest het zijn spanning, druk en rek
- Huid kan gaan jeuken
- Kous trekt moeilijk aan over een ingevette huid
- Heb je een avond-klant? Lekker insmeren en kous daarna uitlaten

Bron: Katinka

Signaleer, adviseer en stuur door

- Totale voetzorg is ook zorg voor de aderen en lymfevaten
- Signaleer afvoerproblemen van bloed en/of lymfe
- Adviseer naast steunzolen en het dragen van goede schoenen ook elastische kousen als mensen klachten hebben aan hun benen
- Stuur door naar een bandagist (compressietherapeut) of meet zelf de kousen aan

Zuchten en steunen

- Niet gaan zuchten als de klant elastische kousen draagt
- Complimenteer en geef ze een schouderklopje
- Met liefde trek je de kousen uit en ook weer aan .... fluitje van een cent
- Jouw gedrag beïnvloed therapietrouw
- Zeg dat je ze zelf ook gaat dragen ;-)

Aan- en uittrekken van TEK

Hulpmiddel voor het hulpmiddel

arm-verlengend en glijzakken

Steve

Dressbuddy

Handyllegs

Helpsoq

Juzo Easyfit

Doff 'N Donner

Glijzak

Glijzak en handschoenen

Bron: Proflebo

Doff 'n Donner

Bron: Proflebo

Na de presentatie samen oefenen

Zijn elastische kousen saai?

Bron: Medi

Zijn elastische kousen saai?

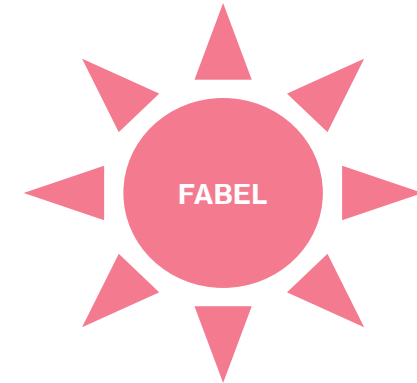
Bron: Juzo

Feiten en fabels over elastische kousen

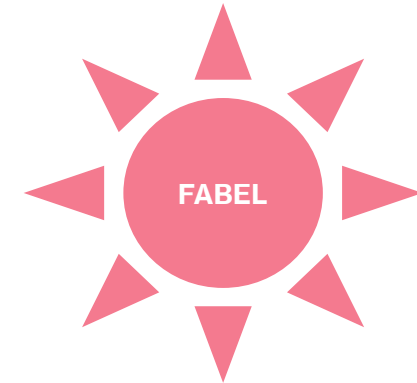

“Van kousen worden de benen of armen lui”

- Spieren kunnen niet lui worden van elastische kousen
- Spierkracht kan wel minder worden door inactiviteit
- Benen met oedeem zijn zwaarder dan zonder oedeem, daarom gaat bewegen moeilijker.
- Door oedeem te verdrijven worden benen lichter en gaat bewegen makkelijker waardoor spierkracht kan toenemen

“Kousen hoef je maar soms te dragen”

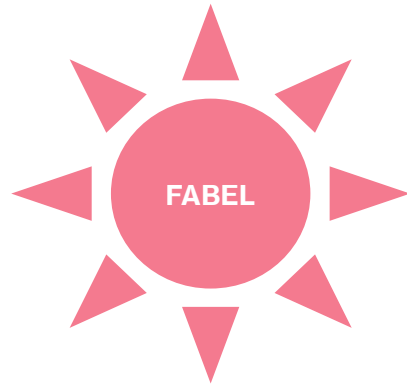

- Veneuze en lymfatische problemen zijn chronisch
- Elastische kousen houden het oedeem weg en voorkomen verergering van het probleem
- Bij niet dragen heb je geen effect op de bloedafvoer
- Een keertje ‘spijbelen’ is niet zo erg als de indicatie dit toelaat.
- Ernstige flebologische en lymfatische indicaties laten dit niet toe

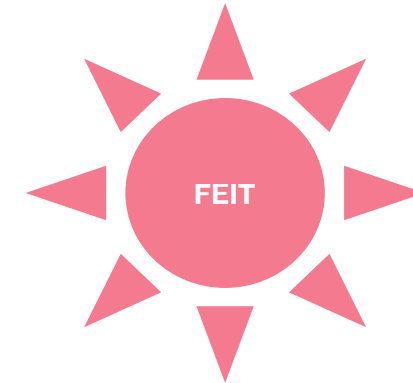
“Nadat er lymfdrainage is gegeven hoeft er geen kous meer worden ingezet”

- Lymfedrainage versneld tijdelijk de afvoer van opgestapeld vocht in de huid
- Het doet niets aan de oorzaak
- Geen kousen na lymfedrainage is water naar de zee dragen

“Het aanmeten van elastische kousen is geen rocketscience”

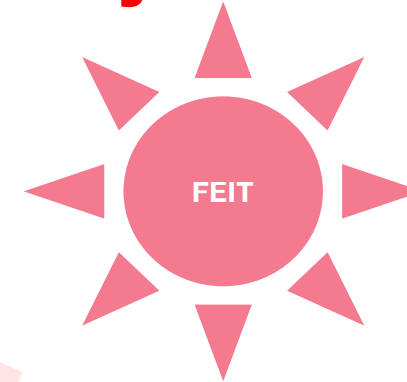

- Het aanmeten van elastische kousen is niet zo ingewikkeld
- Het kiezen van het juiste product, in de juiste situatie met de juiste opties is de uitdaging
- En het is echt heel erg leuk om te doen

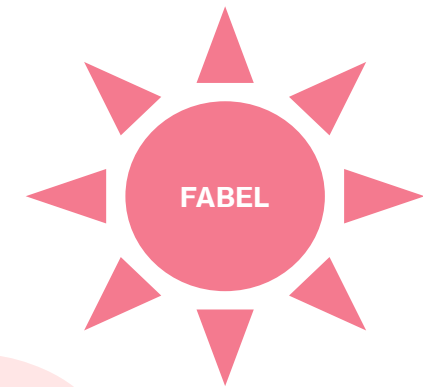
“Goede elastische kousen is altijd maatwerk”

- Er moeten nu eenmaal maten genomen worden
- Als deze maten in een confectie tabel passen dan kan voldaan worden met een zogenaamde confectiekous
- Er zit geen kwaliteitsverschil tussen volledig op maat gemaakte of op maat gekozen elastische kousen

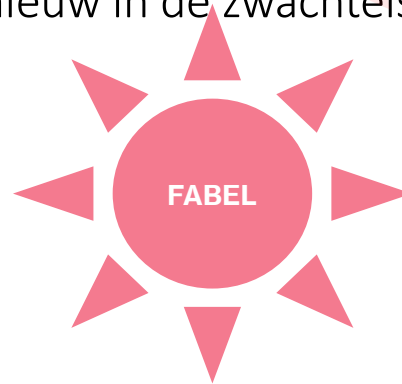
“Elastische kousen kunnen gewoon jaarlijks worden nabesteld”

- Situaties kunnen veranderen
- Omvangen kunnen veranderen
- Ieder jaar nameten en de situatie opnieuw bekijken is adequate zorg

“In de zomer kan je wel zonder kousen”

- Juist bij hoge temperaturen is het belangrijk om therapeutisch elastische kousen te dragen
- Wanneer je kiest om geen kousen bij warm weer te dragen zal je in de loop van de dag merken dat je been weer opzwellt en de kous de volgende dag moeilijker aan te trekken is
- Een gevolg kan zijn dat je weer opnieuw in de zwachtels moet om het vocht weg te krijgen

Vragen?

katinka@novamundo.nl

06-23591322

Nova
Mundo

The logo for Nova Mundo, consisting of the word "Nova" in red above the word "Mundo" in red. A red globe is positioned between the two words, partially overlapping them.